

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี Attitudes of Thai Generation Z Tourists toward Sustainable Cultural Tourism Phetchaburi Municipality, Phetchaburi Province

เมธิกา พ่วงแสง¹, พงศ์รัชต์ธวัช วิวังสุ², อารีรัตน์ บริบูรณ์³ และ ปาริชาติ ช้วนรักธรรม⁴

Maythika Puangsang¹, Pongratchadawat Wiwangs², Areerat Boriboon³ and Parichat Chuanraktham⁴

¹อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail: maythika.p@mutp.ac.th

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail: pongratchadawat.w@mutp.ac.th

³อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail: areerat.b@mutp.ac.th

⁴อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร E-mail: parichat.c@mutp.ac.th

Received: 2023-05-29 Revised: 2023-08-13 Accepted: 2023-09-06

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ที่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จำนวน 400 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยค่า T-test และ One Way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ทัศนคติ นักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

Abstract

The objective of this research was to study the attitudes of Thai Generation Z tourists towards sustainable cultural tourism in the municipal area of Phetchaburi,

Phetchaburi Province. The sample group used in this study consisted of 400 Gen Z tourists who had previously traveled to the municipal area of Phetchaburi. Data was collected through questionnaires and analyzed using pre-designed software, employing statistics such as percentages, means, standard deviations, and hypothesis testing through T-tests and One-Way ANOVA.

The study found that the attitude of Thai tourists towards sustainable cultural tourism in the municipal area of Phetchaburi, Phetchaburi Province, was the highest overall among Generation Z tourists. When considering opinions regarding the sustainable tourism concept in terms of cultural tourism in the municipal area of Phetchaburi, Phetchaburi Province, it was found to be the highest overall in terms of the environment, economy, and society/culture. The results of the hypothetical testing also revealed that the attitude of Thai tourists towards sustainable cultural tourism in the municipal area of Phetchaburi, Phetchaburi Province, was the highest overall. And the sample groups with different ages, occupations, socio-economic statuses, educational levels, and incomes had varied attitudes towards sustainable cultural tourism in the municipal area of Phetchaburi City, Phetchaburi Province, a statistically significant at the 0.05 level. However, the sample groups with different genders had no significant difference in their attitudes towards sustainable cultural tourism in the municipal area of Phetchaburi City, Phetchaburi Province.

Keywords : Attitudes, Generation Z Thai Tourists, Sustainable Cultural Tourism

1. บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมในอันดับต้น ๆ ของประเทศไทยและทั่วโลกที่สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ ซึ่งก่อนสถานการณ์โควิด 19 ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย ระบุว่าปี 2561 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 2.7 ล้านล้านบาท ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรม ประเพณี ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ภูมิประเทศทั้งดงาม และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว [1] ทั้งนี้ การท่องเที่ยวนับว่าเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ซึ่ง [2] กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของมนุษย์ในยุคปัจจุบันด้วยวิถีชีวิต สภาพแวดล้อม หรือความเครียดที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิต การท่องเที่ยวจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยผ่อนคลาย ฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของมนุษย์ให้มีความพร้อมเพื่อกลับไปเผชิญกับชีวิตเดิมอีกครั้ง นอกจากการนี้การท่องเที่ยวยังเป็นการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวัฒนธรรมที่แตกต่าง และปัจจุบันพบว่ากลยุทธ์สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวหลายประเทศกำลังนำเอาวัฒนธรรมเข้ามาเป็นยุทธศาสตร์หลักที่ช่วยพัฒนาประเทศ โดยมีการรื้อฟื้นวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อ

ใช้ถ่ายทอดและเป็นสื่อกลางที่ช่วยเล่าเรื่องราวของ ประเทศให้ได้รับทราบ [3] ซึ่งเป็นกระแสตอบรับที่ดีและได้รับความนิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ซึ่งเป็นผู้ที่เกิดระหว่างปี 2540 – 2555 หรือมีอายุระหว่าง 11 – 26 ปี ที่หันมาเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น ชุมชน โบราณ ศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น ภาคอศัมโปชะกฤษณะ [4] กล่าวว่า เมื่อเวลาเปลี่ยนไปค่านิยมต่าง ๆ ที่มีก็จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับค่านิยมความเชื่อในเวลานั้น ๆ หากวัฒนธรรมไม่มีการปรับเปลี่ยนก็จะสูญหายไปจากสังคมกลายเป็นวัฒนธรรมที่ตายแล้วก็ยากที่จะฟื้นฟูขึ้นมาใหม่เมื่อผ่านไปนาน จึงควรที่จะปรับวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับยุคสมัยโดยเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสมโดยยังมีเค้าโครงของรากวัฒนธรรมเดิมอยู่หาใช่เปลี่ยนแปลงเป็นของใหม่ไปจนหมดสิ้น ถ้าเช่นนั้นแล้วก็คงมิใช่การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมแต่เป็นการสร้างวัฒนธรรมประเพณีใหม่ ๆ ขึ้นมาแทน และหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจและมีศิลปวัฒนธรรมที่สวยงามและทรงคุณค่าคือ พื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี

เทศบาลเมืองเพชรบุรี เป็นทำเลที่ตั้งของสถานที่สำคัญหลายแห่ง ที่ถือได้ว่าเป็นแหล่งแสดงถึงลักษณะทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ของเมืองเพชรบุรี เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรี พระรามราชนิเวศน์ (วังบ้านปืน) วัดพระพุทธไสยาสน์หรือวัดพระนอน วัดมหาธาตุวรวิหาร วัดใหญ่สุวรรณารามวรวิหาร วัดพลับพลาชัย วัดกำแพงแลง วัดเพชรพลี วัดเกาะแก้วสุทธาราม และสิ่งสำคัญเป็นที่ภาคภูมิใจของชาวเพชรบุรี รวมไปถึงชาวเทศบาลเมืองเพชรบุรี คือ การท่องเที่ยวการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก ได้ประกาศให้เพชรบุรีเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ด้านอาหาร ประจำปี 2564 (City of Gastronomy) หรือ UNESCO Creative Cities Network – UCCN โดยเป็น 1 ใน 49 เมืองจากทั่วโลก ที่ได้รับประกาศเป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ในปีนี้ โดยมีการนำผลผลิตทางการเกษตรที่ขึ้นชื่อมาต่อยอดประกอบเป็นอาหารคาวหวานได้อย่างหลากหลาย รวมไปถึงผลไม้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ต่าง ๆ เช่น ขนมห่มอแกง เต้าหู้มรส ข้าวแซ่ จาวตาลเชื่อม โตนดทอด ขนมหาล น้ำตาลสด ลูกตาลสด มะตูมเชื่อม ตะลิงปลิงเชื่อม อาลัว และชมพูเพชร เป็นต้น จนได้รับการกล่าวนามว่า เป็นเมือง 3 รส คือ รสเค็มจากการผลิตเกลือ รสหวานการปลูกและผลิตน้ำตาลจากตาลโตนด และรสเปรี้ยวจากการเป็นแหล่งปลูกมะนาวรสชาติดี โดยวัฒนธรรมด้านอาหารการกินเหล่านี้ ล้วนสามารถหาทานหาชิมได้ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบุรีทั้งสิ้น

จึงเห็นได้ว่า พื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรีนั้นเป็นพื้นที่แห่งทุนทางวัฒนธรรมที่หลากหลายครบถ้วนในทุก ๆ มิติ แต่จากสภาพการณ์ปัจจุบันประสบกับความเสี่ยงด้านความยั่งยืนทางวัฒนธรรมซึ่งจำเป็นต้องมีกำลังคนที่มีศักยภาพที่เป็นคนรุ่นใหม่เป็นผู้สืบทอด หากแต่ยังขาดกระบวนการในการรวบรวม ส่งเสริม และการถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลังที่ดี อีกทั้งยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักทั้งในระดับชาติ และระดับโลกอย่างที่เราควรจะเป็น จึงเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวเจนเนอเรชั่น Z ชาวไทย ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

3. สมมติฐานของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ที่เคยเดินทางมาในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่ชัด ทั้งที่เดินทางแบบเดี่ยวและเดินทางเป็นกลุ่มหรือกับกรุ๊ปทัวร์ ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้สูตรการหากลุ่มตัวอย่างของ Cochran, W.G. [5] ได้จำนวนประชากร 385 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ 400 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ซึ่งมีอายุระหว่าง 11 – 26 ปี ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลทฤษฎีและข้อมูลปฐมภูมิ จากนั้นจึงได้สร้างเครื่องมือในการวิจัย ประกอบไปด้วยคำถามเพื่อใช้วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยทำการแบ่งข้อคำถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา จำนวน 7 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม/วัฒนธรรม รวม 15 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

4.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการศึกษา

การสร้างและพัฒนาแบบสอบถามนั้นก่อนนำไปใช้ถามกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความถูกต้องของเครื่องมือ (Validity) และการตรวจสอบความน่าจะเป็นของเครื่องมือ (Reliability) ดังนี้

4.3.1 ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ให้ครอบคลุม ทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และสามารถ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4.3.2 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผล การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.94 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการ แก้ไขแล้ว ไปดำเนินการทดสอบกับนักท่องเที่ยงที่เดินทางมาในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัด เพชรบุรี จำนวน 30 ท่าน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างโดยมีอายุระหว่าง 11 – 26 ปี แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค Cronbach [6] โดยมีผลรวมค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86

4.4 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง คำถามเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบเอกสารและในรูปแบบออนไลน์ ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องตอบ คำถามว่ามีอายุระหว่าง 11 – 26 ปีหรือไม่ ตรวจสอบความถูกต้องและข้อความครบถ้วน เพื่อให้ ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งจะได้นำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานด้วย T-Test สำหรับการทดสอบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เป็นการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่ม

การแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม พิจารณาจากระดับคะแนน ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ซึ่งจัดชั้น โดยให้คะแนนระดับความต้องการที่มีต่อปัจจัยในด้านต่าง ๆ แบ่งเป็น 5 ระดับ [7] ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.80	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.81-2.60	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.61-3.40	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.41-4.20	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.21-5.00	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และภูมิภาคนา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 261 คน (ร้อยละ 65.25) และเพศชาย จำนวน 139 คน (ร้อยละ 34.75) และมีอายุ 26 ปี

จำนวน 133 คน (ร้อยละ 33.25) มีการศึกษาอยู่ในระดับ ปริญญาตรี จำนวน 238 คน (ร้อยละ 59.50) ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างหน่วยงานรัฐบาล จำนวน 136 คน (ร้อยละ 34.00) โดยมีรายได้เฉลี่ย อยู่ที่ 15,000 - 30,000 บาท จำนวน 225 คน (ร้อยละ 56.25) และมีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง จำนวน 256 คน (ร้อยละ 64.00)

5.2 ระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเอเรชั่น Z ต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเอเรชั่น Z ต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเอเรชั่น Z ต่อการท่องเที่ยว				
ลำดับ	เชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม	4.71	.541	มากที่สุด
2	ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เอกลักษณ์เฉพาะทางวัฒนธรรม	4.65	.478	มากที่สุด
3.	ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนเรื่องราวในอดีต	4.67	.482	มากที่สุด
4.	ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้มีความสำคัญกับโบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ ของชาติ	4.69	.495	มากที่สุด
5	ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์	4.53	.628	มากที่สุด
6	การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมช่วยปลูกฝังให้ นักท่องเที่ยว เห็นคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวอันเก่าแก่	4.50	.617	มากที่สุด
7	การมีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมากขึ้น	4.59	.534	มากที่สุด
8	ท่านได้รับรู้ประวัติ เรื่องราว วิถีชีวิตต่าง ๆ ในอดีตจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	4.43	.576	มากที่สุด
9	ท่านได้มองเห็นภาพของเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นจากพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	4.41	.730	มากที่สุด
10	ท่านเห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรมจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	4.58	.617	มากที่สุด
ภาพรวม		4.57	.406	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอร์ชั่น Z ต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่า $\bar{x} = 4.57$, S.D. = .406 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น ด้านในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมมากที่สุด $\bar{x} = 4.71$, S.D. = .541 รองลงมาในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และ ประเพณีต่าง ๆ ของชาติ ซึ่งมีค่า $\bar{x} = 4.69$, S.D. = .495 ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนเรื่องราวในอดีต ซึ่งมีค่า $\bar{x} = 4.67$, S.D. = .482 ตามลำดับ และประเด็นของการมองเห็นภาพของเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นจากพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด $\bar{x} = 4.41$, S.D. = .730

5.3 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม

ลำดับ	ความคิดเห็นต่อแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านสิ่งแวดล้อม	4.45	.471	มากที่สุด
2	ด้านเศรษฐกิจ	3.99	.594	มาก
3	ด้านสังคม/วัฒนธรรม	4.08	.617	มาก
รวม		4.33	.343	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่า $\bar{x} = 4.33$, S.D. = .343 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม $\bar{x} = 4.45$, S.D. = .471 ด้านสังคม/วัฒนธรรม $\bar{x} = 4.08$, S.D. = .617 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านเศรษฐกิจ $\bar{x} = 3.99$, S.D. = .594

5.4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ค่านัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
เพศ	0.071		✓
อายุ	0.000*	✓	
สถานภาพ	0.000*	✓	
อาชีพ	0.000*	✓	
ระดับการศึกษา	0.000*	✓	
รายได้	0.000*	✓	
ภูมิลำเนา	0.002*	✓	

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe และสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันพบว่า มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ไม่แตกต่างกัน

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทัศนคติของนักท่องเที่ยวไทยเจนเนอเรชั่น Z ต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม/วัฒนธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัย [8] การจูงใจนักท่องเที่ยวเจนเนอเรชั่นแซดด้วยองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว เพื่อเข้าร่วมประเพณีฮีตสิบสองใน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเจนเนอเรชั่นแซดในจังหวัดขอนแก่นมีแรงจูงใจหลักจากความต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมและการวางแผนการท่องเที่ยวโดยใช้สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียเป็นหลัก และ [9] นำผลการสำรวจสนับสนุนว่าคนทุกวัยนั้นเลือกทริปที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงคน Gen Z ซึ่งคาดว่าเป็นกลุ่มที่ใส่ใจเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าคนรุ่นก่อน ๆ โดยคนกลุ่มนี้ก็ตั้งใจที่จะเป็นผู้เดินทางที่มีสำนึกโดยมีความต้องการที่จะ “ให้กลับคืน” ไม่ว่าจะเป็นการให้คืนสู่ชุมชนที่ไปเยือน หรือตัดสินใจที่จะช่วยปกป้องโลก กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ

แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย [10] แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของประชากรรุ่นแซต พบว่าประชากรรุ่นแซตที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ นักท่องเที่ยว Gen Z เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีอิทธิพลและศักยภาพในการใช้จ่าย มีแนวโน้มที่จะมากำหนดเทรนด์ในอนาคต เนื่องจากกลุ่ม Gen Z อยู่ในวัยที่เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่และออกไปสำรวจโลกกว้าง ทำให้มีการศึกษาพฤติกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม Gen Z ในหลายมุมมองไปถึงพฤติกรรมทางการท่องเที่ยวของคนรุ่นนี้ ซึ่ง [11] นำเสนอพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่ม Gen Z ถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานหรือการเรียนรู้ที่เน้นออนไลน์มากขึ้นทำให้กระแส Workation ได้รับความนิยมต่อเนื่องตั้งแต่ Gen Z ถึง Gen X และในกลุ่มธุรกิจใช้เวลาท่องเที่ยวมากกว่า 5 วัน กิจกรรมหลักที่ทำระหว่าง Workation คือ การพักผ่อน การทำบุญไหว้พระ และไปร้านอาหาร/คาเฟ่ จากผลสำรวจดังกล่าว หากแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ทางวัฒนธรรมต้องการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนควรมีการพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งการพัฒนาพื้นที่ชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเกิดความยั่งยืนนั้น เพียงอย่างเดียว แต่มีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจปัจจัยภายนอกร่วมด้วยไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งก่อให้เกิดโอกาส ผลกระทบ หรืออาจเกิดภาวะคุกคามต่อพื้นที่ได้ จึงต้องมีการกำหนดการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่นั้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นในการวิจัยเรื่อง [12] การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ : นวัตกรรมเคลื่อนย้ายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งกล่าวว่า พัฒนาการของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความเด่นชัดมีดังนี้ 1) มีกลุ่มเป้าหมายกว้างขวางมากขึ้นครอบคลุมทุกกลุ่มรายได้ 2) มีความต้องการที่จะสัมผัสวัฒนธรรมที่เป็นของแท้ดั้งเดิมมากกว่าวัฒนธรรมที่มีการดัดแปลงเพื่อการนำเสนอเชิงพาณิชย์ 3) นักท่องเที่ยวต้องการที่จะมี “ประสบการณ์” กับวัฒนธรรมมากกว่าการ “ไปดูและไปเรียนรู้” เปลี่ยนจากการท่องเที่ยวแบบไม่มีกิจกรรม (Passive Tourism) มาเป็นการท่องเที่ยวแบบมีกิจกรรม (Active Tourism) 4) สินค้าทางวัฒนธรรม ไม่ใช่อาคารที่แสดงวัฒนธรรมทางสถาปัตยกรรมและอนุสาวรีย์ที่แสดงวัฒนธรรมทางประติมากรรมอีกต่อไป แต่เป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชน ชนบทธรรมเนียมประเพณี การแสดง การละเล่น กีฬา งานฝีมือทางหัตถกรรมการแสดง การทำกิจกรรมกับธรรมชาติและการใช้ชีวิตกับคนในชุมชน 5) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเคลื่อนย้ายมาเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และนอกจากนี้สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะต้องเริ่มต้นที่การสร้างความตระหนักและจิตสำนึกให้กับคนในพื้นที่และให้มีความรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการร่วมกันพัฒนาและเล็งเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและทรัพยากรในพื้นที่ เนื่องจากวัฒนธรรมและทรัพยากรเป็นทุนสำคัญในขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่และต่อยอดสู่การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในพื้นที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนให้เกิดความยั่งยืน

7. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษานี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนาพื้นที่และส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผ่านสื่อต่าง ๆ เพิ่มขึ้น รวมถึงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น ถนนคนเดิน มีชีวิตพานิชเจริญ หรือแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างการได้ลงมือ ทำขนมหวานของเพชรบุรี เป็นต้น นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องของปัจจัยส่งเสริม ที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวเพิ่มระยะเวลาท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาลเมืองเพชรบุรี

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชัยวุฒิ ชัยฤกษ์ ไบเฟิร์น วงษ์บัวงาม และจักรชัย ยิ้มงาม. (2564). พฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยรถจักรยานยนต์: กรณีศึกษาผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในกรุงเทพมหานคร. วารสารศิลปศาสตร์ (วังนางเลิ้ง) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1. 108-125.
- [2] ชัยยุทธ ถาวรานุรักษ์. (2564). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. อ่างทอง: วรศิลป์การพิมพ์ 89.
- [3] ธนชัย สิงห์มาตย์. (2555). [ออนไลน์]. วิฤตหรือโอกาสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. [สืบค้นเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2566]. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/500987>.
- [4] ภคอัศม์ โพชะกฤษณะ. (2566). การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนอย่างยั่งยืนภายหลังสถานการณ์ โควิด-19. วารสาร มจร.ทริภุญชัยปริทรรศน์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2. 282-292.
- [5] Cochran, W.G. (1953). Sampling Techniques. New York : John Wiley & Sons. Inc.
- [6] Cronbach, L. J. (1951). "Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests". Psychometrika. 16(3), 297-334.
- [7] บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- [8] จิณัสมมา ศรีหิรัญ, กมนภา หวังเขื่อนกลาง, รวิภา ในเภา, สมศักดิ์ ตลาดทรัพย์. (2563). การจูงใจนักท่องเที่ยวเจนเนอเรชันแซตด้วยองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว เพื่อเข้าร่วมประเพณีฮีตสิบสองใน จังหวัดขอนแก่น. วารสารบัณฑิตแสงโคมคา ปีที่ 5 ฉบับที่ 1. 32 – 50.
- [9] Marketeer. (2019). [ออนไลน์]. ธุรกิจท่องเที่ยวว่าไง เด็กไทยนิยมเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น. [สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2566]. จาก <https://marketeeronline.co/archives/115375>
- [10] พงศ์เสวก อเนกจำนงค์พร. (2565). แรงจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของประชากรรุ่นแซต วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 . 280-294.
- [11] SCB Economic Intelligence Center. (2565). [ออนไลน์]. ส่องพฤติกรรม นักท่องเที่ยวแต่ละสาย. [สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2566]. จาก https://www.scbeic.com/th/detail/file/product/8602/getdypugcp/EIC-In-Focus_Consumer-survey-report_Travel-Part-2_20221026.pdf
- [12] เสรี วงษ์มณฑา. (2564). การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ : นวัตกรรมและการเคลื่อนย้ายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. วารสารศิลปศาสตร์ (วังนางเลิ้ง) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1. 1-24.